

श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

वर्ष : २६ ◆ अङ्क : ७८ ◆ पृष्ठ ४ ◆ बिर्तामोड ◆ वि.सं. २०७७ माघ २२ गते बिहीवार (Thursday, February 4, 2021) नेपाल सम्वत् १९४१ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु : ५/- भारतमा भा.रु : ४/-

मन्टेश्वरी तालिममा भर्ना सुल्यो

- मन्टेश्वरी तालिम लिन इच्छुक महानुभावहरूको लागि भर्ना खुलेको जानकारी गराउँदछौं ।
- यही मिति २०७७ माघ १८ गतेदेखि १ हप्ते, दुई हप्ते, एक महिने तथा ३ महिने कोर्षहरूमा मन्टेश्वरी तालिममा भर्ना खुलेको जानकारी गराउँदछौं ।

नोट: यस स्कूलमा कक्षा PGमा नयाँ भर्ना खुलेको समेत जानकारी गराउँदछौं ।

सम्पर्क: टेप्ट फ्याक्टर मन्टेश्वरी

स्कूल एण्ड ट्रेनिङ्ग सेन्टर, बिर्तामोड, भ्रपा
फोन नं. ०२३-५४२६४७, ९८४९२५१७२९, ९८४९२७४४७

दाहाल-नेपाल समूह हडतालमा, ओली समूह सभामा

भ्रपा, माघ २१। दाहाल-नेपाल समूहको नेकपाले सरकारले संवैधानिक पदहरूमा गैरकानूनी नियुक्ति गरेको विरोधमा सशक्त आन्दोलनका कार्यक्रम घोषणा गरेको छ ।

संवैधानिक निकायका पदाधिकारीलाई जबरजस्ती हंगमा शपथ गराइएपछि सचिवालय बैठकले आन्दोलनका कार्यक्रम थप सशक्त गर्ने निर्णय गरेको हो ।

बुधबार पत्रकार सम्मेलन गर्दै दाहाल-नेपाल समूहले बन्दहडताल लगायतका कार्यक्रम सार्वजनिक गरेको छ । यस अन्तर्गत आज बिहीवार देशव्यापी हडताल आयोजना गरिएको नेतृ पम्फा भुसालले जानकारी दिइन् ।

देश आन्दोलनमै रहेको अवस्थामा सरकार र राष्ट्रपति मिलेर बलमिच्याईपूर्वक संवैधानिक परिषद्मा पदाधिकारी नियुक्त गरी शपथ गराइएको, सभामुखलाई संवैधानिक परिषद् बैठकमा नबोलाइएको र संसदीय सुनुवाद नै नगरी नियुक्ति गरिएको भन्दै उक्त समूहले विरोध गरेको हो । पार्टीले सरकारको कदम खारेजीको माग गरेको छ ।

यसैबीच सत्तारूढ नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी ओली समूहको वागमती प्रदेश कमिटीले यही माघ २३ गते काठमाडौंमा आयोजना गर्ने जनसभाको तयारीका लागि पार्टीका सबै जनसङ्गठन परिचालित भएका छन् ।

प्रतिनिधिसभा विघटन भई निर्वाचन घोषणा गरिएको नयाँ परिस्थितिमा राजनीतिक घटनाक्रमबारे सन्देश दिन काठमाडौंमा पहिलोपटक हुन लागेको सभा सफल बनाउन युवा, विद्यार्थी, किसान, महिला, बुद्धिजीवी, प्रेस, शिक्षक, अपाङ्गतालगायत पेशा र क्षेत्रका जनसङ्गठनलाई परिचालन गरेको हो । ती सङ्गठनको केन्द्रीय नेतृत्वले सभामा उपस्थिति बढाउन र प्रचारप्रसार गर्न आफ्नातर्फबाट कार्ययोजना बनाई व्यवस्थितरूपमा काम शुरु गरेका छन् ।

ती सङ्गठनले सो दिन काठमाडौंका माइतीघर मण्डला, त्रिपुरेश्वर, जमल, पुतलीसडक, घण्टाघरलगायत विभिन्न तोकिएका स्थानमा भेला भई आफ्नो ब्यानर र भाँकीसहित उपस्थिति जनाउने प्रदेश कमिटीका अध्यक्ष आनन्द पोखरेलले जानकारी दिनुभयो । उहाँले काठमाडौं उपत्यका र प्रदेशका जिल्लाबाट उत्साहजनक तयारी देखिएकाले जनसभा विशेष हुने अपेक्षा आफूहरूले गरेको बताए ।

नेकपाको पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' र माधवकुमार नेपाल समूहले प्रतिनिधिसभाको विरोधमा कार्यक्रम गरिरहेकाले यसबारे वागमती प्रदेश र काठमाडौं उपत्यकाका कार्यकर्ता, समर्थक र जनस्तरमा धारणा स्पष्ट गर्न नेकपाले सभाको आयोजना गरेको हो ।

विश्व क्यान्सर दिवस

फोक्सोको क्यान्सरमा बृद्धि

संसारमा मृत्युको दोस्रो कारण क्यान्सर हो । ग्लोबल क्यान्सर अन्जरेभेटरीका अनुसार यो रोगबाट सन् २०२० मा मात्र ९९ लाख ५८ हजार ९ सय ३३ जनाको मृत्यु भएको छ भने यही वर्ष १ करोड ९२ लाख ९२ हजार७ सय ८९ नयाँ क्यान्सरका विरामी थपिएका छन् । नेपालमा गएको वर्ष १३ हजार ६ सय २९ जनाको क्यान्सरका कारण ज्यान गएको थियो भने सोही वर्ष २० हजार आठ सय ०५ जना नयाँ क्यान्सरका विरामी थपिएका थिए ।

नेपालमा सबै भन्दा बढी फोक्सोको क्यान्सर देखिएको छ । गएको वर्ष मात्र २ हजार ५ सय ५ जना फोक्सोको क्यान्सरका नयाँ विरामी देखिएका छन् । त्यस्तै दोस्रोमा गर्भाशय/पाठेघरको क्यान्सर देखिएको छ । नेपालमा २ हजार चार सय ४४ जना महिलामा गर्भाशयको र १ हजार ५ सय ५२ स्तन क्यान्सर देखिएको हो । १ हजार ९० जनामा कोलेक्टम र

डा. बीरेन्द्रकुमार यादव

११ हजार १ सय १४ जनामा अन्य क्यान्सर डाइग्नोसिस भएको देखिन्छ । गत वर्षको तथ्यांक हेर्दा क्यान्सर रोग भयावह रूपमा रहेको छ । यो बाहेक डाइग्नोसिस नभएका विरामी त्यत्तिकै संख्यामा रहेको अनुमान गर्न सकिन्छ । नेपालमा सन् २०२०मा थपिएका र गतवर्ष उपचार गरिरहेका विरामीको संख्यामा ३० हजारभन्दा माथि छ ।

अस्पतालहरूमा उपचार गरिरहेका विरामीले गुणस्तरीय उपचार पाइरहेका छैनन् । करिब १०-१५ प्रतिशत विरामीले गुणस्तरीय उपचार पाउँछन् भने बाँकी ८५ प्रतिशत विरामीले गुणस्तरीय उपचार पाउँदैनन् ।

साधारणतया: क्यान्सरका विरामीको रेडियोथेरापी उपचार गर्ने निर्णय सिटी सिमुलेसन गरिसकेपछि १ हप्ताभित्र उपचार पाइसक्नुपर्ने हुन्छ । त्यस्तै प्यालिएटिभ उपचार गर्नुपर्ने विरामीलाई तुरुन्त रेडिएसन गर्नुपर्ने हुन्छ । यसै कुरालाई मध्यनजर गर्दै नेपालको पूर्वी जिल्ला भ्रपास्थित पूर्वाञ्चल क्यान्सर अस्पतालको एकै छानामुनि क्यान्सर उपचार सम्बन्धि सम्पूर्ण उपचार गर्ने उद्देश्यले पूर्वाञ्चल क्यान्सर अस्पतालको निर्माण सम्पन्न भई अत्याधुनिक मेसिनबाट उपचार भइरहेको छ । यस अस्पतालमा सबैभन्दा बढी महिलामा हुने स्तन क्यान्सर र पुरुषमा फोक्सोको

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

फल्याट भाडामा

बिर्तामोडस्थित अन्धुवा पुल छेउ (वक्षिण), हाइवेमा रहेको घर, पहिलो तला १२०० Sqft भएको, बैंक तथा वित्तीय संस्थाको लागि उपयुक्त तथा सोही घरको दोस्रो र तेस्रो तला ६०० Sqft भएको अफिस प्रयोजनको लागि उपयुक्त फल्याट भाडामा छ ।

सम्पर्क: ९८२५९४७२७७

पर्यटकीय क्षेत्रमा

टिकटक बनाउनेको लहर

भ्रपा, माघ २१। पछिल्लो समय सामाजिक सञ्जाल टिकटक मन नपराउने कमै होलान् । अफ टिकटक मन नपराउने र नचलाउने युवापुस्ता त विरलै मात्र भेटिएलान् । अहिले सबैको रोजाइमा छ- टिकटक । मनोरञ्जनका लागि बालबालिकादेखि वृद्धवृद्धासम्मले टिकटकको सहारा लिने गरेका छन् ।

श्रव्यदृष्य साभेदारी गर्ने सामाजिक सञ्जालको रूपमा लिइएको टिकटकको प्रयोग चीनबाट शुरु भएको हो । सन् २०१२मा चीनबाट शुरु भएको टिकटक अहिले संसारभर फैलिएको छ । विश्वका विकासित मुलुकमा मात्र हैन संसारभरका युवाले यो एपसलाई अत्यधिक रुचाएका छन् । नेपालमा पनि टिकटक प्रयोगकर्ताको संख्या दिनानुदिन बढ्दो छ । विशेष गरी युवापुस्ताले टिकटकलाई बढी रुचाएका छन् ।

अहिले भ्रपाका सबैजसो पर्यटकीय क्षेत्रमा टिकटक बनाउनेको लहर नै चलेको देखिन्छ । वनभोज तथा घुमफिरका लागि आएका युवा सबैजसो ठाउँमा टिकटक बनाउन नै व्यस्त देखिन्छन् ।

शिवसताक्षी नगरपालिकामा पर्ने दोमुखामा मोरङको उलावारीबाट आएको गंगा पौडेल केही दिन अघि टिकटक बनाउन व्यस्त देखिन्थिन् । उनीसँगै आएका अन्य किशोरीहरूपनि कनकाईको तटीय क्षेत्रमा टिकटक बनाउन तल्लिन थिए ।

दमकस्थित निम्स नेशनल अस्पतालमा कार्यरत उनीसहित उनका साथीहरू वनभोजका लागि दोमुखा आएका थिए । वनभोज आएका उनीहरू खान र घुमफिरमा भन्दा टिकटक बनाउँदा बढी उत्साहित देखिन्थे । दोमुखामा देखिएको वाटरफल्स, पहाडी डाँडाकाँडा, हरियाली र खोलाको कलकल बग्ने पानीले मन भुरुङ्ग भयो- पौडेलले भनिन्- स्मरणका लागि यहाँको वातावरण सुहाउँदो टिकटक बनाउँदैछौं । आफूहरूले टिकटक चलाउन शुरु गरेको धेरै समय नभए पनि टिकटकमा रुची भएका कारण टिकटक बनाएको उनले बताइन् ।

दमककै सजना न्यौपानेसहित तीन किशोरीहरू पनि

माई खोलाको बगरमा नृत्य गर्दै टिकटक बनाइरहेका थिए । उनीहरू मध्ये सजनाले अन्य दुई जनालाई नृत्य गर्न सिकाउँदै टिकटक बनाउँदै थिए । दोमुखा आफैँमा राम्रो ठाउँ रहेछ, पिकनिक खान आएका थियौं, ठाउँ राम्रो लाग्यो अनि टिकटक बनाएका हौं- न्यौपानेले भनिन् ।

उनीजस्तै कुसुम गौतम पनि दोमुखामा टिकटक बनाउन नै व्यस्त देखिन्थिन् । थरी-थरी बोलका गीतमा उनी पनि टिकटक बनाइरहेकी थिइन् । कहिले एउटा पोज त कहिले अर्को पोज, ड्रेस परिवर्तन गरी टिकटक बनाएको देखा लाग्यो साँच्चै उनीहरूले मनोरञ्जन गरिरहेका छन् । फलोअर्स निकै छन्- उनले भनिन्- नयाँ ठाउँमा आएर बनाएको टिकटकका फलोअर्स अफ धेरै हुन्छन्, त्यही भएर यहाँका हरेक लोकेशनमा टिकटक बनाउँदैछु ।

दोमुखाको तटीय क्षेत्रमा टिकटक बनाउने मध्येकी पूजा खकुरेलले भनिन्- मानिसलाई खुशी हुन धेरै कुरा चाहिँदैन रहेछ, यहाँको वातावरणले नै मन प्रफुल्लित हुन्छ । सधैँ काममा व्यस्त रहनेहरूले हप्तामा एकपटक यस्ता ठाउँमा घुम्न जाने र टिकटक बनाउने, सामाजिक सञ्जाल फेसबुक, भाइवर, म्यासेन्जर, इन्स्टाग्राम फोटो

भिडियो पोष्ट गर्ने हो भने छुट्टै आनन्द आउँछ । अहिले मलाइ पनि यहाँ आएपछि वेग्लै आनन्द महशुस भइरहेको छ । आफूमा भएको सारा थकान मेटिएको अनुभव भएको छ । अफ साथीहरूसँग टिकटक बनाउँदै नाच्न त फनै आनन्द आउँछ ।

दोमुखा परिसरमा घुमफिर र वनभोजका लागि सयौंले अहिले टिकटक बनाइरहेको देख्न सकिन्छ । अफ दोमुखामा रहेको भोलुङ्गो पुलमा गएर टिकटक बनाउनेको भीड नै लाग्ने गरेको छ । भुरुङ्गादेखि दोमुखा जोड्ने गरी माई खोलामा बनाइएको भोलुङ्गो पुलमा टिकटक बनाउनेको दिनहुँ ठूलै जमात देख्न सकिन्छ ।

भ्रपाको दोमुखा एउटा प्रतिनिधि पर्यटकीय क्षेत्र मात्रै हो । सबैजसो पर्यटकीय क्षेत्रमा अहिले वनभोज र टिकटक बनाउनेको भीड देख्न सकिन्छ । दोमुखा, जामुनखाडी, सताक्षीधाम, साधुकुटी, भुरुङ्गा, सेल्फीडाँडा, बाँसवारी, सालवारी, कृष्ण थुम्की, वने चिया बगान, किच्चकबध, कचनकवलसहित सबैजसो पर्यटकीय क्षेत्र अहिले टिकटक बनाउने र घुमफिर गर्नेले भरिभराउ देखिन्छन् । कोरोना भाइरसका कारण थलिएको पर्यटन व्यवसाय अहिले बिस्तारै तडिग्रदै गएको छ ।

कश्यप गोत्रीय अधिकारी बंश प्रतिष्ठान, नगर समिति, बिर्तामोड भ्रपाको

साधारणसभामा उपस्थित हुने बारे सूचना

मिति: २०७७/१०/२१
यस कश्यप गोत्रीय अधिकारी बंश प्रतिष्ठान बिर्तामोड नगर समिति भ्रपाको पाँचौ वार्षिक साधारणसभा तथा चौथो अधिवेशन तपशिल बमोजिमको मिति, समय र स्थानमा हुने कुरा सम्पूर्ण कश्यप गोत्रीय अधिकारी कन्धुहरूमा जानकारी गराउँदछौं । साथै पत्र पठाई सकिएको हुँदा कारणवश प्रत्र प्राप्त नभएमा यसै सूचनालाई आधारमानी उपस्थित भई दिनु हुन हार्दिक अनुरोध गरिन्छ ।

तपशिल

मिति : २०७७/१०/२४ गते शनिवार
समय : विहान १०:०० बजे
स्थान : बिर्तामोड-६, बुढाबारी भ्रपा (कश्यप गोत्रीय अधिकारी बंश प्रतिष्ठान बिर्तामोड-६मा रहेको आफ्नै जग्गामा कार्यक्रम आयोजना गरिएको छ ।
सम्पर्क: ९८०२७७४०९५, ९८५२६८१२५६

कश्यप गोत्रीय अधिकारी बंश प्रतिष्ठान

बिर्तामोड नगर समिति, भ्रपा

पायल्स तथा फिस्टुला समस्याको छारसूत्र विधिबाट सफल उपचार !

काठमाडौँबाट आउनु हुने डाक्टरद्वारा माघ २४ गते शनिबारका दिन पायल्स, फिस्टुला, फिसर, दिशाबाट रगत जाने, पीप देखिने, मलद्वार चिलाउने, मलद्वार बरिपरि घाउ हुने, कब्जियत, मासु पलाएको, त्यस्तै ग्याष्ट्रिक, गानोगोला, अल्सरको उपचार हुने भएकोले विरामी वर्गले अग्रिम नाम दर्ता गराउन सक्नुहुनेछ ।

माता मनकामना आयुर्वेद क्लिनिक

अनुवा पुल पूर्व वक्षिण, निलो सिसा भएको घर,
बिर्तामोड, भ्रपा (०२३-५४४५३८, मो. ९८४२५७५७०४)

बिर्ता आयुर्वेद एण्ड फिजियोथेरापी सेन्टर, अष्टाङ्ग आयुर्वेद फार्मसी

दैनिक डाक्टरबाट OPD, पायल्स, फिसर, फिस्टुलाको क्षारसुत्र विधिद्वारा उपचार हाइजोर्नी, नशा, पारालाइसिस, मसाजद्वारा उपचार । सम्पर्क : ९८०६०००३१३/०२३-५९०१६६

V A C A N C Y ANNOUNCEMENT

Mahendra Purifier Pvt. Ltd. is looking for a competent, committed, self motivated and enthusiastic people for following position:

Relationship Manager:-

Salary : 21,000+3,000/- (Negotiable)
No. Of Vacancy : 4
Job Description : Sales & Marketing
Qualification : Bachelor Degree
Experience : Minimum 3 Years
Location : Birtamode & Chandragadhi

Senior Sales Officer:-

Salary : 18,000+2,000/- (Negotiable)
No. Of Vacancy : 8
Job Description : Sales & Marketing
Qualification : Minimum Bachelor Degree or Equivalent
Experience : Minimum 1 Year
Location : Birtamode & Chandragadhi

Sales Officer:-

Salary : 14,600+2,000/- (Negotiable)
No. Of Vacancy : 12
Job Description : Sales & marketing
Qualification : Minimum Intermediate Level or equivalent
Experience : Fresher are Welcome
Location : Birtamode & Chandragadhi

Interested candidates may apply with recent passport size photograph and CV mentioning the position applied.
DEADLINE: 7th FEBRUARY

MAHENDRA PURIFIER PVT. LTD.

Hetauda -5, Bhairab Road - Hetauda Complex
Contact No: 057-525904, 9801558301
Mail id: hr@mahendrapurifier.com
Web: www.mahendrapurifier.com
Our Branches:-
Chinari Supplliers, Birtamode: 9823036007
Jhapali Purifier Kendra, Chandragadhi: 9852676870

■ श्रीजन्तु प्रकाशन प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित तथा मुद्रित - कार्यालय : बित्तामोड-१, भाया ■ प्रकाशक : भरतलाल गिरी, ■ अध्यक्ष : दोरूप प्रसाई, ■ व्यवस्थापक : चन्द्रकान्त ढकाल (९८४४६४२०९५/ ९८१७९६०२५६) ■ प्रकाशन सहयोगी : भानुप्रसाद शिवाकोटी ■ संपादक : एकराज गिरी
■ अनलाइन संयोजक : नरेन्द्र ढकाल ■ उपसंपादक : तुलसीप्रसाद निरौला ■ सह-संपादक : सुरेन्द्र भण्डारी ■ डेस्क संपादक : लक्ष्मण ढकाल ■ लेखा : सोमनारायण भण्डारी ■ कार्यकारी व्यवस्थापक : होमप्रकाश अधिकारी (९८४२६३४४४०) ■ बजार व्यवस्थापक : लीला आचार्य (९८१४०९८५७१)
■ प्रोसेसिंग : गोपाल मण्डल ■ प्राविधिक : बन्दी महतारा ■ बजार प्रतिनिधि : गोपाल अधिकारी-९८४२६६९११२/संजय श्रेष्ठ ९८०६०३३५१३ ■ कम्प्यूटर : रुपा मुखिया/ सन्तोष अधिकारी (कार्यालय फोन : ०३३-५३१००२/प्रशासन/विज्ञापन : ०३३-५३००४४) Email: purwanchal2052@gmail.com

सफ्टी तथा ढल सफाई गनु परमा हामीलाई सम्झनुहोस् ।

पूर्वाञ्चल

सम्पादकीय

अनपेक्षित

परिणाम नआओस्

प्रधानमन्त्रीले निर्वाचनको मिति एकदिन पनि 'तल-माथि' नहुने दाबी गरिरहेका बेला निर्वाचन आयोगले भने सत्तारुढ दलभित्रको विवाद नभएसम्म निर्वाचन सहज नहुने जनाएको छ । कार्यकारी अधिकार भएका प्रधानमन्त्रीको यस्तो दाबी र दवाबले सम्भावित निर्वाचनको सम्पन्नतामा अनेक प्रश्न उत्थन गर्न सकेत पनि देखिँदछ । सरकार प्रमुखले गरेको मध्यावधिको निर्णयविरुद्ध सत्तारुढ दलकै एउटा समूह सडक संघर्षमा छ भने प्रतिपक्षी लगायतका दलहरू संसद पुनर्स्थापना हुनुपर्ने मागमा अडिग छन् । यही विवादकाबीच सरकार पनि सडक प्रदर्शनमा उत्रिएको अवस्थामा वैश्विक महामारी कोरोना भाइरसको जोखिम भन्ने बढेको छ । सत्तारुढ दल नेकपाको दुबै समूह आ-आफूलाई वैधानिक सिद्ध गर्न लागीपरेका छन् । सबैभन्दा ठूलो दल भनिएको नेकपाभित्रको विवादको निरूपण नभइकन निर्वाचन गराउन सहज नहुने भन्दै आयुक्तहरूले विवादको हल गर्न सुझाव दिएका छन् ।

विद्यमान असाधारण परिस्थितिबाट निकास खोज्न भन्दै निर्वाचन आयोगले पूर्व आयुक्तहरूसँग विमर्श गरेको छ । विमर्शमा सहभागी आयुक्तहरूले निर्वाचन आयोग सरकारको मातहतमा रहने संस्था नभएको जिकिर गर्दै कानूनी प्रक्रियालाई टेकेर निर्णय गर्नुपर्ने सुझाव दिए । राजनीतिक दलहरू मध्ये पनि सत्तारुढ दलको दायित्व बढी हुने भएकाले निर्वाचन आयोगलाई काम गर्ने वातावरण तयार गरिदिनु उसको कर्तव्य हुनु पर्दछ । 'जुगाको लडाइँ'मा जनतालाई उत्तेजित बनाउँदै जुलुस प्रदर्शनमा उतारेर उनकै टाउकोमा टेकेर निहित स्वार्थ पूर्तिमा लाग्नु राजनीतिक दललाई सुहाउने कुरा होइन । एउटै दलभित्रको झगडा, चिह्न र पदाधिकारी जस्ता विषयको विवादको निरूपण दलभित्रबाट हुन नसके आयोगले केन्द्रीय समिति वा पदाधिकारीको बहुमतका आधारमा मान्यता दिनु कानूनको पालना हुन सक्छ ।

सत्तारुढ नेकपाको विवादमा सर्वोच्च अदालतले फैसला नगरुञ्जेल निर्वाचन आयोगले निर्वाचन प्रक्रिया अघि बढाउन सक्दैन । अर्भ प्रारम्भिक चरणमै गर्नुपर्ने दल दर्ता सम्बन्धी प्रक्रिया सत्तारुढ दलकै कारण अवरुद्ध छ । निर्वाचन प्रक्रिया पूरा गर्ने समय क्रमशः कम हुँदै गएको छ । कुनै पक्षले निर्वाचन आयोगमा आधिकारिकताको दाबी नगरेका कारण आयोग निर्वाचन मिति घोषणा पूर्वकै अवस्थामा छ । उसले गरेको निर्णयले संवैधानिक संकटको वैधानिक र न्यायपूर्ण समाधान खाजेरै अघि बढ्नु पर्दछ । त्यसका लागि सरकारका तर्फबाट उचित सहयोग आवश्यक हुन्छ । अभिभावकले स-साना कुरामा 'निहुँ' खोजेर, 'खोचे' थापेर समस्या जटिल बनाउनेतर्फ लाग्नु हुँदैन । पदको आडमा गरिएको शक्ति प्रदर्शन र दवाबले विधि स्थापित हुन सक्दैन । यसतर्फ सरकारकै ध्यान जानु पर्छ । होइन भने दलीय व्यवस्थाप्रति बढ्दै गएको वितृष्णाले अनपेक्षित परिणाम दिन बेर लाग्दैन ।

राजनीतिक संस्कार, आजको आवश्यकता

उदय मैनाली

पृष्ठभूमि

सु-संस्कृत राजनीतिक संस्कार एक प्रकारको अवधारणा हो । यो अवधारणा राजनीतिक भूगोल, आस्था, व्यवस्था, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अवस्थितिसँग सम्बन्धित नवोदित परिकल्पना हो । विश्व राजनीतिक इतिहासमा यस परिकल्पनाको विकास दोस्रो विश्वयुद्ध पछि विकसित भएको पाइन्छ । राजनीति शास्त्रका शोधकर्ताको अध्ययन र अनुसन्धानबाट यस विषयमा अर्भ बढी स्पष्टता र अनिवार्यताको खाँचो औल्याएका छन् ।

ती विद्वानहरूले राजनीति र यसको कुशल व्यवस्थापनका क्षेत्रमा उदाहरणीय कार्य गरेका विश्वका केही विकसित देशहरू फ्रान्स, बेलायत, अमेरीका, जर्मनी, जापान तथा कुशल राजनीतिक संस्कार कायम हुन नसकेका विकासशील मुलुकहरू भारत, पाकिस्तान, इजिप्ट तथा अफ्रिकी मुलुकहरूमा गरेको तुलनात्मक अध्ययनबाट सु-संस्कृत राजनीतिक संस्कारबाट मुलुक समृद्ध र विकसित भएको यस परिकल्पनामा खरो उत्थन नसकेका मुलुकहरूमा अस्थिरता, आर्थिक विपन्नता र अशान्तिको अवस्था रहेको निष्कर्ष निकालेका छन् ।

यसरी विश्व राजनीतिक व्यवस्थामा राजनीतिक संस्कारको अपरिहार्यता लोकप्रिय हुँदै गएको छ भने यस्तो संस्कारयुक्त मुलुकको सामाजिक, आर्थिक र वैज्ञानिक विकासको महत्वपूर्ण आधार बनेको छ । तसर्थ, राजनीति शास्त्रका विद्वान लुसियन पाइले प्रत्येक समाज र मुलुकमा असल राजनीतिक संस्कारले उक्त समाज र मुलुकमा राजनीतिक प्रक्रियालाई सही स्वरूप र ढाँचा प्रदान गरेको

हुन्छ । त्यस्तै पारसन्स, मेनहिन, सिडनी बर्मा, ऑमण्ड जस्ता राजनीतिक विज्ञानका प्रकाण्ड विद्वानहरूले पनि राजनीतिक संस्कार कुशल राजनीति सञ्चालनको मेरुदण्ड भनेका छन् । यस अवधारणाको बारेमा सर्वप्रथम ऑमण्ड नामक विद्वानले सन् १९५६ मा प्रस्तुत गरेका थिए ।

राजनीतिक संस्कारको अवधारणा आधुनिक विश्वमा नवनिर्गत परिकल्पना भएता पनि पूर्वीय दर्शनमा यस विचारलाई परापूर्वकालदेखि नै प्रयोग गरिएको पाइन्छ । राम्राज्यको परिकल्पना पनि यसैको उदाहरणको रूपमा लिन सकिन्छ । राजनीतिक संस्कारभित्र समित भूगोल अन्तर्गत परम्परादेखि चलि आएका मानवीय व्यवहार, मान्यता, विश्वास, साहित्य, कला कौशल, सामाजिक प्रथा, मूल्यमान्यता, नैतिकता आदिको प्रभाव रहेको हुन्छ । वास्तवमा यो एक प्रकारको आदर्श र कल्याणकारी समाज तथा राज्यको परिकल्पना हो । जसले मानिस जति सामाजिक प्राणी हो त्यति नै राजनीतिक प्राणी पनि हो भन्ने अस्तित्वको भनाईलाई प्रयोग गर्दै राजनीतिक

संस्कारले समाजलाई सही र असल मार्गमा हिँडाउन सक्छ भन्ने सप्रमाण पेश गरेको छ ।

नेपालको सन्धर्भ

सम्पूर्ण नीतिको प्रमुख नीति राजनीतिलाई मानिन्छ । नेपालको इतिहासदेखि वर्तमानसम्मको राजनीतिक संस्कारको अवस्था हेर्दा पूर्वाग्रह, कलह, विद्रोहको रूपमा विविध राजनीतिक व्यवस्थाको प्रयोग र अवलो कनमा नै बितेको पाइन्छ । चाहे त्यो राजतन्त्रभित्रको आन्तरिक शक्ति संघर्ष, दरबारीय षड्यन्त्र होस् वा राणा शासनको पारिवारिक खिचातानी, चाहे त्यो प्रजातन्त्र स्थापना पछिको दलीय स्वार्थ होस् वा गणतन्त्र स्थापना पछिको कुर्सी र पदको लागि अपनाइएका हदकण्डा, खुट्टा तातातान । सबै राजनीतिक व्यवस्थाको अवस्था हेर्दा नेपाली राजनीतिलाई नजिकबाट नियालिरहेका तथा आम मानिसहरूमा वितृष्णाको भावनाले ढेर जमाएको छ । अर्भ वर्तमानको नयाँ पिँदी त राजनीतिलाई फोहोरी खेल भनिरहेको छ । आजको पिँदी राजनीति भनिसकदा छिः छिः दुरः दुरः गर्दै टाढिनुले नेपाली परिवेशमा असल राजनीतिक संस्कारको बहुत ठूलो अभाव नै हो भन्ने स्पष्ट पार्दछ ।

प्रविधि र आधुनिक मिडियाको विकाससँगै विश्वका जुनसुकै कुनामा भएका घटना परिघटना सजिलै जहाँसुकै बसेर पनि अध्ययन मनन गर्न सकिने आजको युगमा जनता पक्कै पनि लाटा सोझा छैनन् । विश्वका केही मुलुकहरू जसले राजनीतिक संस्कारलाई आत्मसाथ गर्न सके उक्त देशहरूको प्रगती र समृद्धि देखेर पनि सायद यहाँका मानिसहरू विरक्तिएका होलान् । हुन पनि हो हाम्रो नजिकको उत्तरी छिमेकी राष्ट्र चीन जसले आर्थिक उदारीकरणको नीति लिँदै जाँदा विश्वमै आर्थिक रूपमा पहिलो मुलुक भएको छ । किनकि त्यहाँको राजनीतिक संस्कार उच्च कोटिको छ, जसमा त्यहाँको कम्युनिष्ट पार्टीको केन्द्रिय समितिले गरेको निर्णय र एजेण्डा हुनुहु लागू हुन्छ । त्यस्तै सु-संस्कृत राजनीतिको अभ्यास गरेका बेलायत, फ्रान्स, जापान सबै क्षेत्रमा उत्कृष्ट राज्यका रूपमा चिनिएका छन् ।

लोकतन्त्रको लागि नेपाली जनताले गरेको कठोर त्याग, बलिदान र उत्सर्गबाट प्राप्त उपलब्धिहरूको रूपमा रहेको हालको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रसहितको संविधान कार्यन्वयनसँगै विकास र समृद्धिको जनआकांक्षा सम्बोधन गर्ने असल राजनीतिक जिम्मेवारी बहन गर्न अहिलेको राजनीतिक संस्कार बोकेका नेतृत्व र दल कतिवटा सफल वा असफल भए हुनेछन् जनताले मूल्यांकन गरेको महत्वपूर्ण विषय हो । नेपाली राजनीतिक संस्कारको बारेमा समकालिन नेपाली राजनीतिक विश्लेषक र बौद्धिक व्यक्तिहरूको पनि आ-आफ्नो मत रहेका छ ।

राजनीतिक विश्लेषक प्राध्यापक डा. सुरेन्द्र केसी भन्नुहुन्छ- राजनीतिक संस्कार भनेको राजनीतिलाई व्यवहारमा लैजाँदा अभ्यासमा आउने चरित्र हो । तर, दुर्भाग्य हाम्रो मुलुकमा राजनीतिक संस्कार परिसकृत हुन सकेको छैन । त्यो हाम्रैले अनुभूत गर्न, हेर्न र महशुस गर्न सकेका छैनौं । राजनीतिक दलहरू तथा यिनका कार्यकर्ताहरूको संस्कार औसत रूपमा देखिए पनि मुख्य रूपमा अल्पविकसित मानसिकताको राजनीतिक संस्कार नै नेपाली समाजको अभिषाप हो ।

असल राजनीतिक संस्कारले आपसमा सद्भाव, सम्मान, मूल्यमान्यतामा एकता र सहकार्य खोज्दछ । तर, अफसोच यहाँ त अरूको आस्थाको सम्मान त परे जाओस् एउटै विचारबीचमा एकता र सहकार्य देख्न सकिएको छैन । उदारता, सत्यता, प्रजातान्त्रिक व्यवहार, अरूको विचारको सम्मान, अरूलाई स्थान दिन सक्ने संस्कारको विकासले मात्र सु-संस्कृत राजनीतिक संस्कारको जग बलियो हुन्छ ।

नेपाली समाज राजनीतिक रंगको चस्मा उतारेर अध्ययन गर्ने हो अत्यन्तै सु-संस्कृत संस्कारयुक्त समाज हो, तसर्थ हामी नेपाली संसारभरि प्रिय छौं । तर, राजनीति संस्कारको अनुपस्थितिमा यति सुन्दर, सामाजिक, सांस्कृतिक संस्कार बोकेको नेपाली समाज परिसकृत हुनुको साटो अर्भ पछाडि परिरहेको छ । तसर्थ, राजनीति गर्ने र तिनलाई खबरदारी गर्ने जो सुकैले असल राजनीतिक संस्कार पाठ राम्रोसँग पढेर बुझेर मात्र यस सेवाको क्षेत्रमा लाग्ने अभियानमा लाग्नुपर्दछ । राजनीतिकर्मि बन्नुको पहिलो कर्तव्य नै संस्कारलाई परिसकृत गरी देश र समाजलाई योगदान गर्नु हो भन्ने भुल्नु हुँदैन ।

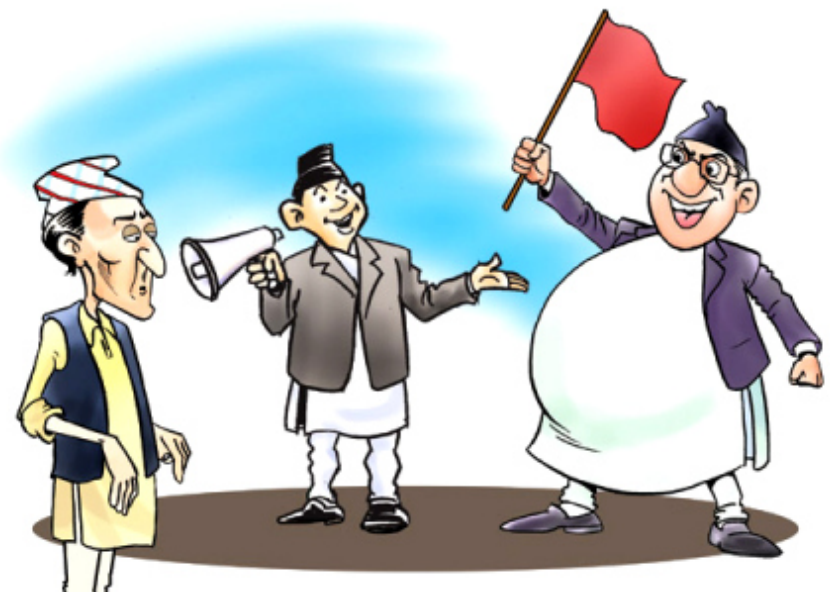

रबिना मैनाली

विगतबाट नै हेर्दै आउने हो भने नेपाली राजनीतिको राजनीतिक अवस्था अस्थिर रहेको छ र विगतबाटै राजनीतिक नैतिकतासम्म पालना नगरेर राजनीति गर्ने राजनेताहरूको बिगबिगी रहेको छ । नेपाली जनताले पाएको सास्ती, दुःख-कष्ट खे कसले बुझिदिने ?

यहाँ त सबैलाई आफूले पाएको दुःखको मात्र ख्याल छ । विशेष गरेर हाम्रा नेताहरूलाई ! सायद त्यही भएर त होला जो आउँछ आफ्नो मात्र विकास गरेर जान्छ । देश भने हेरेको हैरै...! कसलाई ध्यान यहाँ ? कि जनताको मर्म के छ ? देशको अर्थतन्त्र कहाँ पुग्यो ? कसले गरेको छ हिसाब नेपाली युवाको कति पसिनाका थोपा कहाँ कसरी चुहिए भनेर ?

विदेशमा गएर मर्ने र नेपालमा जागिर नपाएर ऋणको नामले थापोले थपेन नसकेपछि निराश भएर आत्महत्या गर्न बाध्य हुने नेपाली युवालाई यही आजको राजनीतिले मारेको हो भन्दा दुईमत हुने छैन । नेपाली

जनता, नेपाली युवाले पाएको दुःखको प्रमुख कारण आजको अस्थिर राजनीति हो । वर्तमान अवस्थालाई अवलोकन गरेर विश्लेषण गर्ने हो भने राजनीतिमा मै खाउ भन्ने प्रवृत्ति हर दिन मौलाउँदै गएको छ । जसले नेपाली जनतालाई हरेक ठाउँमा सास्ती दिएको छ । घुसखोरी र भ्रष्टाचारले छलाङ मारेर जनताको शान्तिको पर्खाललाई नाघेर धुम मच्चाउन सधैं सफल रहेको छ । विकास निर्माणका काममा ढिलासुस्ती र कच्चा कामले देशको अर्थतन्त्रमा पर्न गएको असर र जनताले पाएको कष्ट र सजायको गणित कुन जेतले हल गर्न सक्लान् र ? जनताको सुख शान्तिको गणित बिगार्ने नै यिनै नेता र यिनैको राजनीति त हो अनि फेरि जनताले आशा को बाट राख्ने ?

आफूलाई नै नपुगेको बेला हाम्रा नेताहरूलाई देशमा आउने भैपरी समस्याको बारेमा सोच्न र काम गर्न समयको अभाव सधैं रह्यो । वर्तमान राजनीतिको अवस्थालाई हेर्दा, राजनीति धरातललाई लथालिङ्ग बनाएर सिन्नो देशलाई हासोको पात्र बनाउन पछि हटेका छैनन् । छेपारोले रंग फेर्दै आएर फेँ आएर सोझा जनतामाथि कहिले खुकुरी कहिले बारुद फ्याँक पछि रहेनन् । अनेक किसिमका दुःख भोगेका छन् नेपाली जनताले । सोच्ने नसोचेका र देख्ने नदेखेका दिवहर भोगेर आएका छन् नेपाली जनताले । कसैका काख रितिए, कसैका सिउँदो उज्याडियो, कोही

ओख्यानबाट हराए, कोही जिउँदै लास भएर बाच्नु परेको छ । नेताका भाषण सुनिन्छ- हामीले दुःख गरेर यहाँ आयौं भनेर ! दुःख गरेर होइन दुःख दिएर यहाँसम्म आयौं भन्नु होला नेताज्यू आगामी भाषणमा...!

आफ्नो सत्ता र कुर्सी जोगाउन जस्तोसुकै काम गर्न पनि नहिचकिचाउने हाम्रा बहादुर नेताहरूले कहिले कानून तोड्नु भयो, कहिले मत पत्र च्यात्नु भयो यसपाली त संविधान नै च्यात्नु भयो । आफू र आफ्नो विकासका लागि त कुटे जस्तो गर म रोए जस्तो गर्छु भने भैं गरेर सत्ता टिकाउन छिमेकी राष्ट्रहरूसँगको सम्बन्धलाई मिलाएर लैजान हाम्रा मिल्दट्यालेन्ट नेता खुब सफल भएका छन् । यो सब आँखाले देखेदेख्दै र बुझ्दाबुझ्दै चुप बसे पछि नेपाली जनताको बेहोसी र मुखताको फाइदा जुकाको मुख भएका नेताहरूले सधैं लुटिहने छन् । नेपाली उखान छ- एउटा लोभो मान्छेले भिर्नाको पनि बोसो भिर्नछ रे हाम्रो देशका नेताहरू कुर्सी र सत्ताको लोभमा नेपाली जनताको मनभित्र रहेको कोमल भावनालाई बल्यकामेल गरेर आफ्नो सत्ता जोगाउन जुनसुकै हदसम्म पनि गर्न सक्दछन् । ग्यास, बिजुली, पानी, बाटो घाटो त पुराना भए जसलाई यथावत नै राखौं । अहिले त

कहिले लिपुलेक र कालापानी आश देखाएर त कहिले हिन्दू राष्ट्र घोषणा गर्ने लोभ देखाएर नेपाली जनताको देश प्रेम र धर्म प्रेमसँगको भावनालाई मोहोरा बनाइँदैछ ।

आगामी माघ २३ मा हुने हिन्दू राष्ट्र घोषणाले धर्मको टोपी लगाएर धोती न टोपीको बनाउने चाल त कतै होइन यो ! नेपाली राजनीतिले नेपाल आमाको रगतसँग, कहिले खुशीसँग, कहिले शान्तिसँग कहिले सन्तानसँग खेल्थ्यो अब त खेलले धर्मको बाटो रोज्यो, यो त एउटा माछी थाप्ने जाल मात्र हो, जुन काम आज धमाधम हुन खोज्दैछन् के त्यसमा जनताको भलाई छ ? कि सत्ता जोगाउने खेल हो यो ? जवाफ नेपाली जनताले अब उनीहरूबाट खोज्ने होइन आफूले मूल्यांकन गर्ने बेला आएको छ ।

विगतमा किन भएन यी कामहरू ? यो काम हुन किन संसद विघटन गर्नुपर्‍यो ? किन संविधान च्यातेर कुल्चिएपछि लिपुलेक र हिन्दू राष्ट्रको याद आयो प्रधानमन्त्रीलाई ? किन आजै यी कामहरूको मौका छोप्दैछ ? अब नेपाली जनताले बुझ्नेपछि कि बलिको बाखालाई मार्नुअघि हरियो पाँस ल्याएर दिइन्छ । यो कसैका भनाई र प्रलोभनमा नपरी सम्पूर्ण नेपाली जनताले अब धर्मको नाममा हुन लागेको खेललाई बुझ्नेपछि र देश र जनतालाई भकुण्डो बनाएर खेल्ने यस्ता हर नेतालाई जाँदा कटाउने पर्छ ।

बाल सुबोधिनीमा अक्षयकोष स्थापना

दुहागढी, माघ २१ । मेचीनगर-१४ दुहागढीस्थित बाल सुबोधिनी माध्यमिक विद्यालयमा हरिप्रसाद लोकमाया भागिरथा स्मृति अक्षयकोषको स्थापना भएको छ । स्थानीय शिक्षासेवीहरू चुडामणि सुवेदी,

भोला सुवेदी र कृष्ण सुवेदीले आफ्ना दिवंगत बुवा हरिप्रसाद सुवेदी, आमाहरू लोकमाया र भागिरथा सुवेदीको स्मृतिमा पाँच लाख रुपैयाँको अक्षयकोष स्थापना गरिदिएका हुन् । विद्यालयमा आयोजित एक कार्यक्रमका

बीच अक्षयकोष दाताहरूले विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष बाबुलाल सुब्बा र प्रधानाध्यापक विश्व थापालाई अक्षयकोषको रकम हस्तान्तरण गरेका थिए ।

सोही कार्यक्रमका बीच दाताहरूले विद्यालयको शैक्षिक विकासका लागि ५० हजार रुपैयाँ सहयोग समेत गरेका थिए । अक्षयकोषबाट प्राप्त हुने ब्याज विद्यालयको पुस्तकालयका लागि पुस्तक खरिद र इ-लाइब्रेरी व्यवस्थापनमा खर्च गरिने विद्यालयले जनाएको छ ।

कार्यक्रममा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष सुब्बाले विद्यालयमा विभिन्न दाताहरूले स्थापना गरिदिएको अक्षयकोष आठ वटा पुगेको जानकारी दिँदै सबै दाताहरूलाई धन्यवाद दिएका थिए ।

एनसेलको विन्टर अफर

भाषा, माघ २१ । एनसेल आजियाटा लिमिटेडले आफ्नो विन्टर अफर अन्तर्गत लोकल दरमा नै भारत कल गर्न पाइने गरी दैनिक र तीन दिने सहूलियत प्याक गरी दुई वटा भ्वाइस प्याकहरू ल्याएको छ ।

यो अफर एनसेलले आफ्नो नयाँ अभियान 'फास्ट फरवार्ड लाइफ' अन्तर्गत ल्याएको हो । दैनिक भ्वाइस प्याक अन्तर्गत ग्राहकले कर सहितमात्र रु. २५ मा भारतीय नम्बरमा १० मिनेट कल गर्न सक्छन् । दैनिक प्याक सुचारु भएपछि २४ घण्टासम्म यसको समयसीमा रहन्छ । यो भ्वाइस प्याक खरिद गर्न प्रिपेड ग्राहकले एस्ट्रक्स १७९१८ एस्ट्रक्स ७ एस्ट्रक्स १ ह्यास डायल गर्न सक्छन् ।

त्यस्तैगरी विन्टर अफर अन्तर्गत प्रिपेड ग्राहकका लागि तीन दिने सहूलियत दरको भ्वाइस प्याकपनि रहेको छ । तीन दिनको समयसिमा रहेको यो भ्वाइस प्याकग्राहकले करसहित मात्र रु. १४ मा खरिद गर्न सक्छन् र मात्र रु. १.९९ प्रतिमिनेट (करसहित रु. २.५४ प्रतिमिनेट)को दरमा भारत कल गरी आफ्ना परिवारका सदस्य तथा साथीभाइसँग सम्पर्कमा रही रहन सक्छन् । भ्वाइस प्याकविना भारत कलगर्दा विद्यमान शुल्क रु. २.९९ प्रतिमिनेट (करसहित रु. ३.२२ प्रतिमिनेट) रहेको छ । प्रिपेड ग्राहकले एस्ट्रक्स १७९१८ एस्ट्रक्स ७ एस्ट्रक्स २ ह्यास डायल गरी यो भ्वाइस प्याक सजिलै सुचारु गर्न सक्छन् ।

लोकसेवा तयारी कक्षा

दुहागढी, माघ २१ । एक महिने निःशुल्क लोकसेवा तयारी कक्षा भाषाको दुहागढीमा बुधवारदेखि शुरू भएको छ ।

नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ वडा समन्वय परिषद् मेचीनगर-१४ को आयोजना तथा १४ नं. वडा कार्यालयको आर्थिक सहयोगमा खरिदार पदको तयारी कक्षा शुरू भएको हो । प्रशिक्षणको उद्घाटन मेचीनगर-१४ का वडाध्यक्ष शंकरप्रसाद पोखरेलले गरेका थिए ।

बाल सुबोधिनी माध्यमिक विद्यालयमा सञ्चालन भइरहेको प्रशिक्षणमा विभिन्न विषयमा राजन सुवेदीसहित १० जना प्रशिक्षकहरूले सहजीकरण गर्ने आयोजक संस्थाले जनाएको छ । प्रशिक्षणमा स्थानीय ३५ जनाको सहभागिता रहेको छ । कार्यक्रममा कृष्णकुमारी सुवेदी, जीवन प्रसाई, विश्व थापा, कार्यपालिका सदस्य विन्दा प्रसाई, नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ मेचीनगर समन्वय परिषद्का अध्यक्ष ओमप्रकाश खापुड लगायतले मन्तव्य राखेका थिए । आयोजक संस्थाका अध्यक्ष मुमलाल राजवंशीको सभापतित्वमा सम्पन्न कार्यक्रमको सञ्चालन मनिषा राजवंशीले गरेकी थिइन् ।

